

UZASADNIENIE

W pozwie w dnia 3 marca 2015r. powód M. O. domagał się zasądzenia od pozwanego Gminy K. kwoty 2.579,31zł z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa tytułem odszkodowania za naruszenie praw autorskich przysługujących powodowi na podstawie umowy licencyjnej. /pozew k.3-4/

W odpowiedzi na pozew z dnia 9 kwietnia 2015r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa z zasądzeniem kosztów procesu, podniósł że nigdy nie dokonał naruszenia przysługujących powodowi praw autorskich, gdyż nie rozpowszechniał fragmentu mapy w serwisie internetowym [http://\(...\)/odpowiedź na pozew k.20-22/](http://(...)/odpowiedź na pozew k.20-22/)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód wskazał, że w dniu 6 marca 2012r. powziął wiadomość o naruszeniu przez pozwanego przysługujących powodowi praw autorskich do Mapy (...) Wydawnictwa (...), poprzez rozpowszechnienie jednego jej fragmentu w serwisie internetowym pod adresem. [http://\(...\)/okoliczność bezsporna/](http://(...)/okoliczność bezsporna/)

W dniu 13 lutego 2006 roku pomiędzy powodem M. O. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) w Ł. a A. C. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w Ł. przy ul. (...) zawarta została umowa licencji wyłącznej na korzystanie z utworów wymienionych w umowie – map Polski sporządzonych w różnych skalach i różnej rozdzielczości oraz wszelkich programów komputerowych zawierających tę mapę lub też jej elementy, w szczególności do 26 programów wymienionych w §2 umowy .

A. C. (2) oświadczył, iż posiadane przez C. autorskie prawa majątkowe do wymienionych utworów obejmują prawa do całości utworów, włączając w to wszystkie wchodzące w ich skład części.

Umowa obejmowała wykorzystanie wymienionych w niej utworów na następujących polach eksploatacji:

- zezwalanie na wykonywanie praw zależnych poprzez udzielanie sublicencji osobom trzecim na polach eksploatacji poprzez utrwalanie i zwielokrotnienie metodą elektroniczną oraz rozpowszechnianie w sieciach teleinformatycznych rastrowych obrazów kartograficznych stanowiących elementy opracowania,
- dokonywanie zmian w treści i formie graficznej map, o których mowa poprzez

dodawanie własnych punktów wskazujących lokalizację obiektów punktowych,

liniowych lub powierzchniowych(§3 umowy).

Umowa zawarta została na okres dwóch lat począwszy od daty jej zawarcia za wynagrodzeniem stanowiącym 50 % kwoty uzyskanej przez powoda z tytułu udzielenia sublicencji.

Strony umowy ustaliły, iż zgodnie z art. 67 ust.4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (...) może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych w zakresie objętym licencją wyłączną, a naruszenie tych praw w okresie objętym umową następuje na szkodę (...) (§4 umowy)./ umowa k. 17/

Umowa była następnie czterokrotnie aneksowana na dalsze okresy dwuletnie./ aneksy k.14., 14v, 15, 15v/

Zgodnie z cennikiem licencyjnym firmy powoda (...), obowiązującym od dnia 1 grudnia 2006 roku, wykupienie u niego sublicencji w zakresie jednego fragmentu mapy na najkrótszy okres – jednego roku wynosi 699 złotych netto, dwóch –pięciu fragmentów mapy na okres jednego roku wynosi -599 złotych netto./ cennik k.16/

Powód zabezpieczył tzw. rzuty z ekranu na których zamieszczone były fragmenty map w serwisie internetowym pod adresem z [http://\(...\)](http://(...)) rzuty z ekranu k.10-12/

Powód poinformował pozwanego o fakcie naruszenia praw autorskich pismem z dnia 6 marca 2012 roku. Wezwał do nawiązania kontaktu w celu uregulowania stanu prawnego dotyczącego bezprawnie reproduktowanego i rozpowszechnionego obrazu mapy w terminie 7 dni. /pismo wraz z dowodem nadania k.7,8/

Pozwany w odpowiedzi na wezwania wskazał, iż wskazana strona internetowa nie jest oficjalną stroną szkoły, w związku z czym nie nastąpiło naruszenie praw autorskich powoda. /pismo k.9/

J. L. była do końca sierpnia 2012r. dyrektorem zespołu oświatowego w (...). Szkołą nie posiadała strony internetowej, wobec czego dyrektor poleciła nauczycielom stworzenie strony. W 2007 lub 2008 roku powstała strona internetowa zespołu szkół pod adresem (...). Strona ta funkcjonuje do dzisiaj. Strona wskazana przez powoda nigdy nie była stroną szkoły, szkoła nie miała do niej dostępu. /zeznania świadka A. J. k.58-58v; zeznania świadka J. L. k.70-70v/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie załączonych do akt sprawy dokumentów oraz zeznań świadków, które uznał za wiarygodne. Podkreślić należy, iż żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powoda o zobowiązanie w trybie art.80 ust.1pkt3 litc upa o wydanie postanowienia zobowiązującego spółkę pod firmą Grupa (...).PL (...) z o.o. z siedzibą w W. abonenta domeny nadrzędnej do wskazania danych osobowych abonenta domeny [http://\(...\)](http://(...)) według stanu na dzień 6 marca 2012r. Pomijając fakt, iż złożony wniosek nie służył ustaleniu istotnych okoliczności w sprawie, a poszukiwaniu ewentualnego pozwanego oraz oparcie go na wadliwej podstawie pranej, wniosek bez merytorycznego badania podlegał oddaleniu jako spóźniony.

W dniu 14 maja 2015r. upłynął termin do złożenia przez powoda wniosków dowodowych, zmierzających do wykazania legitymacji procesowej biernej pozwanego, w związku z określeniem terminu do złożenia w tym przedmiocie pisma przygotowawczego. /zarządzenie k.27, dowód doręczenia k.31/

Podkreślić należy, że powód był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika.

Obecnie, przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego, zmienionych ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189), rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996r. sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76).

Mając zatem na względzie rządzącą procesem cywilnym zasadę kontrydyktoryjności postępowania i nie znajdując podstaw do przeprowadzenia dowodów z urzędu (art. 232 k.p.c.), sąd oddalił wniosek o zwrócenie się o udzielenie informacji jako spóźniony i jak wskazano wyżej nie mający istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązkiem powoda w procesie było w pierwszym rzędzie wykazać legitymację bierną pozwanego.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 79 ust. 1 pkt 3 ustawy z 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych, (jednolity tekst – Dz. U. 2006 nr 90, poz. 631 ze zm.) dalej pr. aut. uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, między innymi naprawienia wyrządzonej szkody (a) albo na zasadach

ogólnych (b) albo poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku, gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Na mocy wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23.06.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 932) z dniem 1.07.2015 r. nastąpiła utrata mocy obowiązującej art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej - w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego w niniejszej sprawie, w szczególności z treści umowy licencyjnej wyłącznej, powód M. O. jest uprawnionym z tytułu autorskich praw majątkowych do przedmiotowej mapy. Swoje prawa powód bowiem nabył na mocy umowy licencyjnej (art. 41 ust. 1 pkt 1 pr. aut.), która została sporządzona na piśmie, a zatem spełnia warunki formalne z art. 53 pr. aut.

Dodatkowo należy wskazać, że w umowie licencyjnej nie zawarto klauzuli wyłączającej możliwość dochodzenia przez powoda roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych do przedmiotowej mapy. Jak stanowi bowiem art. 45 wymienionej ustawy jeżeli umowa nie stanowi inaczej, twórca przysługuje odrębne wynagrodzenie za korzystanie z utworu na każdym odrębnym polu eksploatacji.

Podkreślić bowiem należy, iż art. 50 pkt 1 prawa autorskiego stanowi, iż odrębnym polem eksploatacji jest w szczególności utrwalenie utworu techniką zapisu magnetycznego, jak również rozpowszechnianie go za pomocą sieci Internet (art. 50 pkt 3 prawa autorskiego). Wyraźne wyodrębnienie w art. 50 ust.2 prawa autorskiego nowego pola eksploatacji w związku z udostępnieniem dzieła publiczności w taki sposób, aby sama decydowała o czasie i miejscu jego odbioru, jedynie potwierdza, że takie udostępnienie stanowi odrębne pole eksploatacji. Polski ustawodawca wyodrębniając nowe pole dążył do dostosowania prawa polskiego do traktatu WIPO o prawach autorskich oraz dyr. 2001/29. Pogląd taki wyrazili również autorzy Komentarza Prawo Autorskie i Prawa Pokrewne pod redakcją Janusza Barty i Ryszarda Markiewicza (wydanie 5, Wolters Kluwer Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 2011, str. 355). W rozpoznawanej sprawie powód jedynie dochodzi od pozwanego roszczenia z uwagi na rozpowszechnienie utworu, do którego posiada uprawnienia. Bez znaczenia dla zasadności roszczenia objętego pozwem jest też kwestia braku informacji o ochronie praw autorskich, podmiocie do nich uprawnionym i zakresie licencji.

Przedmiotem prawa autorskiego, a więc utworem, jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (art. 1 ust. 1 pr. aut.), w tym utwór wyrażony słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi: utwory literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe (art. 1 ust. 2 pkt 1 pr. aut.), to uznać można, że mapa, jako utwór kartograficzny, również jest takim utworem.

Niespornym jest, iż mapa ma wszelkie cechy dzieła i jest przedmiotem ochrony na podstawie przepisów prawa autorskiego. Kwestia ta jest na tyle ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych, iż nie wymaga przytaczania dalszych rozważań w tym przedmiocie. Niewątpliwym też jest, że prawa autorskie (majątkowe, jak i osobiste) powstają z chwilą ustalenia (uzewnętrznienia) dzieła, a powstanie ochrony praw autorskich – następuje niejako z „automatu” - nie zależy od spełnienia jakichkolwiek formalizmów (opłat, rejestracji, noty copyrightowej itp.), przy czym ochrona w Polsce powstaje ze względu na polskie (lub kraju członkowskiego UE, EFTA) obywatelstwo twórcy, miejsce pierwszej lub równoczesnej publikacji w Polsce, polski język pierwszej publikacji lub w końcu przepisy konwencji międzynarodowych, a ze względu na przepisy umów międzynarodowych autorska ochrona utworu powstaje z chwilą jego stworzenia nie tylko w Polsce, ale praktycznie rzecz biorąc (gł. porozumienie TRIPS) na całym świecie.

W rozpoznawanej sprawie powód wykazał, iż posiada licencję wyłączną do mapy rozpowszechnianej przez stronę pozwaną, co wynika wprost z brzmienia § 1 i 2 umowy licencyjnej, bowiem jej przedmiotem jest cyfrowa mapa Polski w tym w szczególności wymienione w § 2.

Warunkiem dochodzenia odszkodowania jest istnienie legitymacji biernej po stronie pozwanego.

Pozwany w sprawie wykazał, iż nie jest dysponentem strony na której użyto fragmentu mapy do której powodowi służą prawa licencyjne, zamieszczonej w sieci Internet. Powód domagając się zasądzenia od pozwanego kwot wymienionych w pozwie, będąc reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika winien przedstawić dowody na istnienie po stronie pozwanego naruszenia. Skoro zdecydował, iż jedynym dowodem na którym chce w procesie wykazać podstawy odpowiedzialności pozwanego tzw. zrzut z ekranu na którym jest wymieniona pozwana jednostka, mimo wiedzy iż powyższą okoliczność pozwany kwestionował od chwili otrzymania wezwania do zapłaty, musiał ponieść konsekwencje swojego zaniechania, w tym przypadku sprowadzające się do oddalenia powództwa.

Oczywistym jest, że tylko użytkownik strony na której jest zamieszczona informacja może odpowiadać za zamieszczone na niej treści. Okoliczność, iż na stronie jest zamieszczona nazwa określonego podmiotu, nie stanowi dowodu w tym zakresie. Nie ulega wątpliwości iż po stronie powoda leżał obowiązek wykazania do kogo należy przedmiotowa strona. Nadto na podstawie dowodów zgromadzonych w niniejszym postępowaniu, zrealizowanych z inicjatywy pozwanego, sąd ustalił iż pozwany posługuje się od wielu lat inną stroną internetową, zaś strony pod przypisanym jej adresem nigdy nie używał.

W świetle materiału dowodowego tej sprawy, nie budzi także wątpliwości, że pozwany nie naruszał wyłącznego prawa powoda, jako nabywcy licencji do wyłącznego prawa korzystania z utworu i jego rozporządzania na polach eksploatacji wyraźnie wskazanych w umowie licencyjnej (por. art. 41 ust 2 pr. aut.). Pozwany bowiem nie rozpowszechniał na stronie internetowej w serwisie internetowym pod adresem [http://\(...\)](http://(...)) fragmentów mapy, do której autorskie prawa majątkowe przysługują powodowi.

Z tych względów powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach zastępstwa procesowego w przedmiotowej sprawie, sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty procesu stron złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w kwocie 600 złotych, ustalone na podstawie § 6pkt 3 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1349)tj. z dnia 25 lutego 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 490)